

Т. Є. Трубнік,
к. е. н., доцент кафедри статистики,
ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана", м. Київ

БЕНЧМАРКІНГ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ РЕГІОНАЛЬНИХ ГОСПОДАРСТВ М. КИЄВА ТА КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Т. Trubnik,
Ph.D. in Economics, associate professor Department of statistics,
SHEE "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", Kyiv

COMPETITIVE ADVANTAGES' BENCHMARKING OF THE REGIONAL ECONOMY OF KYIV CITY AND KYIV'S REGION

У статті запропоновано розширити практичні можливості бенчмаркінгу (як порівняльного аналізу регіонів) за рахунок застосування методу "shift-share". Методом "shift-share" оцінені конкурентні переваги регіональних господарств м. Києва та Київської області за видами економічної діяльності. Виявлено вплив національних факторів (National Share), ефектів пропорції (MIX-ефект галузевих факторів) та ефектів внутрішньої конкуренції (DIF-ефект диференційованого зрушення) на загальну динаміку показників розвитку регіонів. Побудований розподіл видів економічної діяльності м. Києва та Київщини за рівнем реалізації наявного конкурентного потенціалу. За результатами порівняльного аналізу економіки регіонів надано рекомендації щодо подальшої підтримки та розвитку їх конкурентоспроможності.

In the article proposed to expand practical possibilities of benchmarking (comparative analysis of regions) by applying of the "shift-share" method. "Shift-share" method evaluated the competitive advantages of the regional economies of Kyiv and Kyiv's region by economic activity types. discovered influence of national factors (National Share), the effects of the proportion (MIX-effects of sectoral factors) and effects of internal competition (DIF-effect of differential shift) on the total dynamics of indicators of the regional development. Was constructed distribution of the kinds of economic activity of Kyiv City and Kyiv's region by the level of implementation of the existing competitive potential. By results of a comparative analysis of regional economies provided recommendations for further support and development of their competitiveness.

Ключові слова: бенчмаркінг, метод "shift-share", національний фактор (National Share), ефект пропорції (MIX-ефект галузевих факторів), ефект внутрішньої конкуренції (DIF-ефект диференційованого зрушення), конкурентні переваги, конкурентоспроможність.

Key words: benchmarking method "shift-share", the national factor (National Share), the effect of the proportion (MIX-effect of sectoral factors), the effect of internal competition (DIF-effect of differential shift), competitive advantages, competitiveness.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Конкурентоспроможність регіонів визначає якість економічного зростання країни. Аналіз функціонування територіальних систем, їх внутрішніх ресурсів та конкурентних переваг формує стратегію розвитку регіонів. Одним з методів виявлення сильних та слабких позицій регіону є бенчмаркінг.

Регіональний бенчмаркінг дає можливість об'єктивно оцінювати результати соціально-економічного розвитку регіонів. Порівняльний аналіз територіальних одиниць дозволяє оцінити їх конкурентну позицію, виявити досягнення та недоліки, коригувати пріоритети. В умовах посилення процесів глобалізації бенчмаркінг регіонів стає більш актуальним у зв'язку з посиленням конкуренції на національному та світовому ринках.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Методи бенчмаркінгу слугують для удосконалення бізнес-стратегій окремих компаній та сфер діяльності. Останнім часом у світовій практиці бенчмаркінг залучається у якості інструменту систематичного порівняння характеристик регіонів. Порівняльному аналізу рівня соціально-економічного розвитку регіонів присвячені роботи З. Герасимчука [2], Б. Данилишина [3], М. Макаренка [5], Л. Петкової [7], Л. Чернюк [4]. В Україні регіональний бенчмаркінг реалізується у межах програми "Розбудова спроможності до економічно обґрунтованого планування розвитку областей і міст України" при підтримці Конференційної Ради Канади за фінансової підтримки Уряду Канади [6]. Матеріали Проекту використані при підго-

товці навчального посібника "Прогнозування розвитку територій: Бенчмаркінг" Національної Академії державного управління [8]. Хоча бенчмаркінг цілком сформований як компонент процесу аналізу, порівняння та прогнозування розвитку територій, проте стимулює до розроблення нових пропозицій та підходів щодо розширення його можливостей.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є бенчмаркінг регіональних господарств м. Києва та Київської області за допомогою методу "shift-share". Використання методу сприятиме якісному оцінюванню конкурентних переваг адміністративно-територіальних одиниць на національному, галузевому та регіональному рівнях. На відміну від інших методів дослідження, до розрахунків за якими залучаються великі масиви інформації та розгалужена системи показників, "shift-share" дозволяє графічним шляхом отримати наочний розподіл видів економічної діяльності регіональних господарств за рівнем їх конкурентоспроможності [11].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Бенчмаркінг (англ. bench — місце, marking — відмітити) являє собою спосіб вивчення діяльності господарюючих суб'єктів, насамперед конкурентів, з метою використання їх позитивного досвіду у власній роботі. Регіональний бенчмаркінг — це порівняльний аналіз показників розвитку, що дає можливість ідентифікувати та запозичити стандарти і методи роботи найбільш успішних організацій, міст, регіонів і країн [8]. Бенчмаркінг є управлінською технологією, яка допомагає підвищити ефективність регіонального та місцевого управління.

Метою стратегічного бенчмаркінгу територій є забезпечення відповідної стратегії регіону по підтримки довготривалої конкурентоспроможності, що базується на пошуку нових можливостей. На відміну від стратегічного, оперативний бенчмаркінг має на меті використання знайдених можливостей.

У зв'язку з тим, що завдяки бенчмаркінгу підвищується конкурентоспроможність не тільки певної території, а й окремої галузі та економіки в цілому, метод "shift-share" забезпечує аналітичні можливості такої процедури.

Сутність методу полягає у виявленні відмінностей впливу на функціонування територіальної одиниці національних умов розвитку, галузевих трендів та специфічної регіональної структури [11]. Як критерій оцінювання конкурентоспроможності регіональної економіки пропонується показник ВДВ регіону. Задля забезпечення нівелювання впливу цінового фактора на обсяг макроекономічного показника, вартість ВДВ за регіонами перераховується у постійні ціни. Переоцінка здійснюється методом екстраполяції показників базисного періоду з використанням індексів фізичного обсягу. Цей метод застосовується у разі відсутності даних про ціни і за наявності даних про зміну фізичного обсягу випуску товарів і послуг. У статистичному збірнику "Валовий регіональний продукт" подано інформацію щодо ВДВ України у фактичних цінах та індексу фізичного обсягу у регіональному та галузевому розрізах [1].

Для проведення регіонального бенчмаркінгу м. Києва та Київської області використаємо класичний підхід методу "shift-share": об'єктом аналізу будуть види економічної діяльності конкретно обраного регіону. Факторна декомпозиція дозволить розкласти загальний приріст показника ВДВ на національну, галузеву і регіональну складові, що дає можливість встановити внесок кожного виду економічної діяльності в економіку регіону [11].

Національна компонента враховує зростання досліджуваного показника в масштабах національної економіки (фактор національної частки, або National Share — NS). Друга складова оцінює зрушення, що забезпечуються за рахунок ефекту пропорції (MIX-ефект галузевих факторів), що підпадає під вплив структури за видами економічної діяльності і забезпечується за рахунок різниці між галузевим та національним темпом зміни. Третій фактор виявляє зрушення за рахунок ефекту внутрішньої конкуренції регіону (DIF-ефект диференційованого зрушення).

Ефект від національної складової є позитивним, якщо темпи зростання ВДВ регіону є вищими, ніж для економіки в цілому. MIX-ефект галузевих факторів вважається позитивним за умови, якщо індекси фізичного обсягу ВДВ виду економічної діяльності вищі порівняно з загальнонаціональними; якщо, навпаки, ефект є негативним. Внесок DIF-ефекту внутрішньої конкуренції регіону базується на порівнянні темпів зміни виду економічної діяльності регіону з темпами регіону. Як результат, отримуємо розподіл видів економічної діяльності конкретного регіону за рівнем конкурентоспроможності. Для зручності трактування результатів розподілу використовується графічний метод, який дозволяє за місцем розташування у площині та приналежності виду економічної діяльності до певної зони (секції), охарактеризувати рівень реалізації її національного, галузевого та регіонального потенціалів.

На графіку індекси фізичного обсягу ВДВ видів економічної діяльності національної економіки відкладаються за віссю абсцис, індекс видів діяльності конкретного регіону — за віссю ординат. Також на графіку додатковими лініями фіксуються середній національний та середній регіональний рівні економічного розвитку. Рівність між національним та регіональним зростанням утворює додаткову ідеальну точку перетину національної та регіональної конкурентоспроможності. Секції утворюють певні зони, що характеризують конкурентну позицію видів економічної діяльності регіону:

— Секція А представляє види економічної діяльності, яким притаманна висока внутрішня ефективність та висока конкурентоздатність на галузевому та національному рівнях.

— Секції В та С охоплюють види, які мають кращу реалізацію галузевих можливостей, але відстають за регіональними показниками.

— Секції D та E включають види економічної діяльності з кращим рівнем регіональної конкурентоздатності, але слабкіші у характеристиках галузевої складової.

— Секція F містить регіони аутсайтери з низьким рівнем галузевої та регіональної конкурентоспроможності.

Передові види економічної діяльності у регіональному господарстві розміщені у секції А; відносно стабільні з кращими перспективами реалізації конкурентоздатності на національному рівні — секції В, D, відносно стабільні з слабкішими позиціями на національному щаблі — секції С, Е; кризові — секція F.

Проведемо порівняльний аналіз регіональних господарств м. Києва та Київської області за 2013 р. (інформацію за СНР запізнюється у публічному представленні даних на один рік, у зв'язку зі складністю її інтеграції на макрорівні) [1]. Невипадковим є вибір серед регіонів України адміністративно-територіальних одиниць з щільними міжтериторіальними зв'язками та високим рівнем міжрегіональної конкуренції. Київщина є столичним регіоном, у центрі території якого знаходиться м. Київ [8, с. 13].

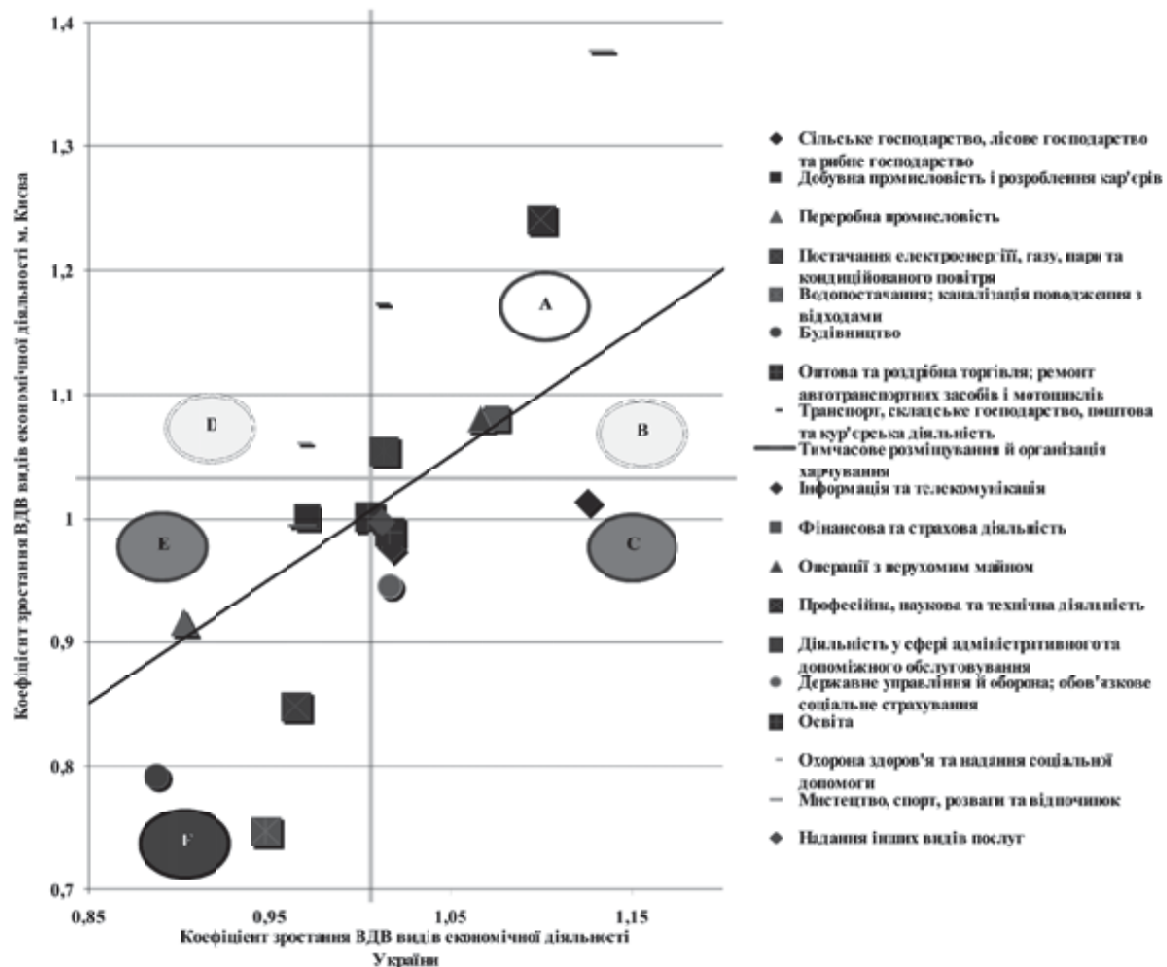

Рис. 1. Результати графічного аналізу конкурентоспроможності економіки м. Києва методом "shift-share" за 2013 р.

Сектором спеціалізації економічного господарства Києва вважається сервісний. Секторальними пріоритетами в його складі є розвиток інжинірингу та інформаційних технологій, точного машинобудування та електроніки, харчової промисловості, фармацевтичного виробництва, сфер науки, освіти і культури, торгівлі та обслуговування, телекомунікацій. Завдяки реалізації конкурентних переваг м. Києва як поліфункціонального мегаполіса [8] створюються умови для покращення результатів функціонування третинного сектора. Розвиток сфери інформаційних послуг повинен компенсувати спад у фінансовій та будівельній діяльності та адаптувати регіональне господарство до посткризових умов. Також значна перевага м. Києву належить як управлінського, інвестиційного та інноваційного центру країни.

Як видно з рисунка 1, переваги у розвитку економіки м. Києва (секція А) за підсумками 2013 р. мають мистецтво, спорт, розваги, відпочинок; професійна, наукова, технічна діяльність; фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування; транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, у яких галузевий і регіональний потенціали вище від середнього. Обидва фактора MIX і DIF мають в цій групі ефективне поєднання, що дозволяє оцінити перспективи їх розвитку як найкращі.

Види діяльності секції В мають слабшу регіональну динаміку, але достатню для підтримки високого рівня розвитку галузі, відсутні у 2013 р. Секція С характеризується темпами розвитку видів діяльності вищими за се-

редньонаціональні, але нижчими за регіональні (державне управління; освіта; інформація та телекомунікація; оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; надання інших ВЕД; сільське, лісове та рибне господарство). Разом секції В і С об'єднують види економічної діяльності, що відчують позитивний вплив галузевого ефекту і негативний — регіональної складової, але за секцією С останній (DIF-ефект) більший за абсолютним значенням. Тому перелічені види діяльності мають вищі потенційні умови подальшого розвитку переважно за рахунок MIX-ефекту. Іншими словами, активізація використання конкурентних галузевих переваг економіки м. Києва порівняно з обмеженими можливостями регіонального потенціалу.

Секцію D представляють види діяльності з рівнем розвитку нижче, ніж в цілому економіки, але вище, ніж за галуззю (охорона здоров'я та надання соціальної допомоги). Імовірно, що їх потенціал розкривається за рахунок дії DIF-ефекту. Види діяльності секції Е — добувна та переробна промисловості, тимчасове розміщування й організація харчування, не мають конкурентних переваг для галузевого розвитку на фоні обмежених можливостей регіональних характеристик. До чорної площини потрапили постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; водопостачання, каналізація, поведження з відходами та будівництво, перебувають у стані кризи та не мають перспектив зростання регіонального господарства м. Києва за рахунок галузевого і регіонального ефектів.

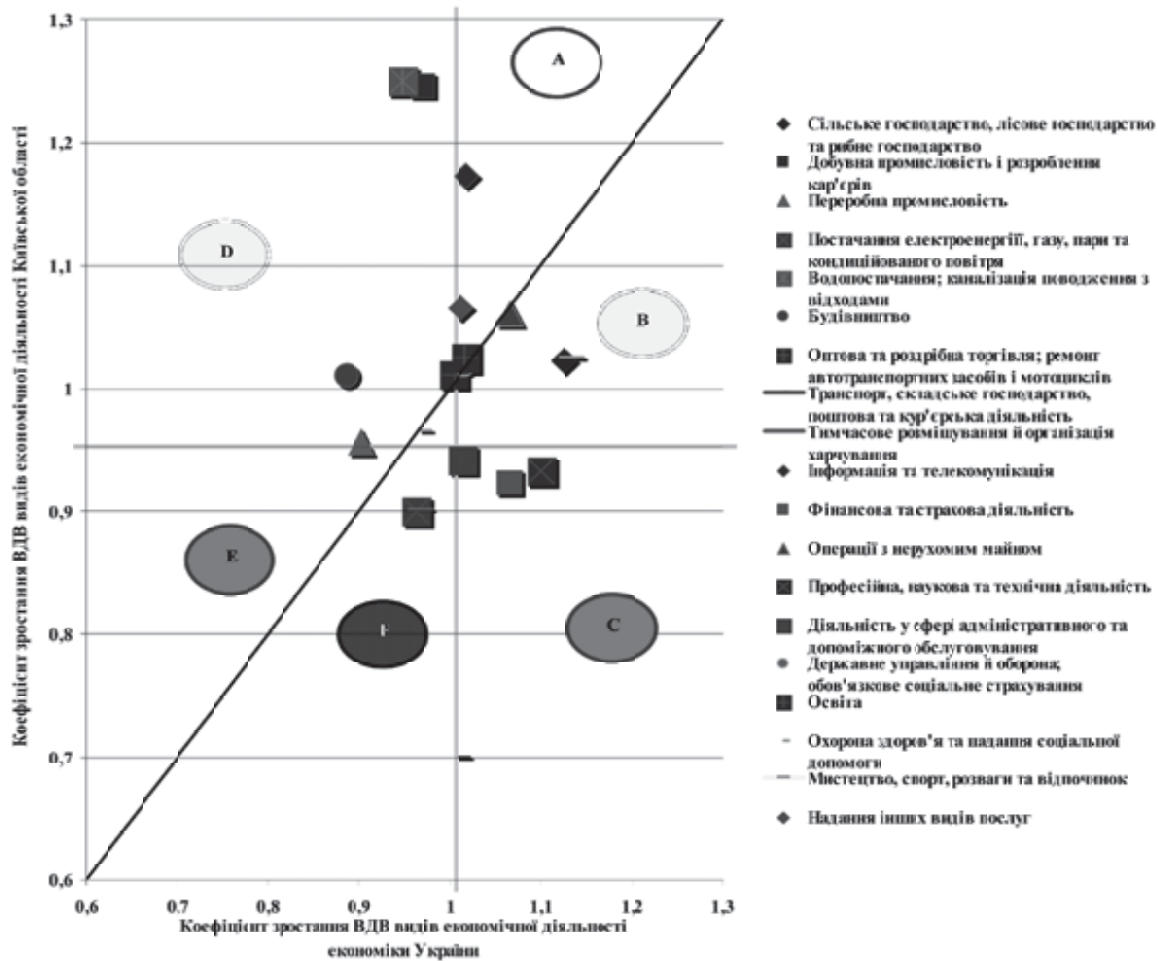

Рис. 2. Результати графічного аналізу конкурентоспроможності економіки Київської області методом "shift-share" за 2013 р.

Київська область є потужним індустриальним, діловим, науково-технічним, транспортним та культурним центром України. Через територію області проходять три міжнародних транспортних коридори, залізниці за п'ятьма магістральними напрямками, розташований аеропорт міжнародного класу "Бориспіль". Київська область є інвестиційно привабливим регіоном країни, належить

до промислово розвинених регіонів України та займає провідну позицію у виробництві сільськогосподарської продукції. Економіка регіону відповідає середньому рівню конкурентоспроможності [9]. Тип економіки Київщини за останні десять років поступово трансформувалася з сільськогосподарського (частка сільського господарства перевищує промисловість) на орієнтацію сфе-

Таблиця 1. Порівняльна характеристика конкурентоспроможності передових видів економічної діяльності м. Києва та Київської області за 2013 р.

Напрямок динаміки	Зростають на галузевому та регіональному рівнях швидше порівняно з національним рівнем	Мають тенденцію до зростання, але більш низькими темпами порівняно з національними	
Секція	лідери А	середняки	
		В	Д
м. Київ	1. Мистецтво, спорт, розваги, відпочинок. 2. Професійна, наукова, технічна діяльність. 3. Фінансова та страхова діяльність. 4. Операції з нерухомим майном. 5. Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування. 6. Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-	1. Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги
Київська область	1. Інформація та телекомунікація. 2. Державне управління. 3. Освіта. 4. Надання інших ВЕД	1. Операції з нерухомим майном. 2. Сільське, лісове та рибне господарство. 3. Мистецтво, спорт, розваги, відпочинок.	1. Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів. 2. Добувна промисловість. 3. Переробна промисловість. 4. Водопостачання каналізація, поводження з відходами. 5. Будівництво

Таблиця 2. Порівняльна характеристика конкурентоспроможності відстаючих видів економічної діяльності м. Києва та Київської області за 2013 р.

Напрямок динаміки	Мають тенденцію до спаду, але повільніше порівняно з загальнонаціональним рівнем		Спостерігається погіршення усіх показників
Секція	проблемні		аутсайдерів
	C	E	F
м. Київ	1. Державне управління. 2. Освіта. 3. Інформація та телекомунікація. 4. Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів. 5. Надання інших ВЕД. 6. Сільське, лісове та рибне господарство	1. Добувна промисловість. 2. Переробна промисловість. 3. Тимчасове розміщення й організація харчування	1. Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. 2. Водопостачання каналізація, поводження з відходами. 3. Будівництво
Київська область	1. Фінансова та страхова діяльність. 2. Професійна, наукова, технічна діяльність. 3. Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність. 4. Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-	1. Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги. 2. Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. 3. Тимчасове розміщення й організація харчування

ри послуг (частка послуг 50—60%) [9]. Регіон стабільно знаходиться на шостому місці за абсолютним значенням обсягу ВРП. За показником ВРП у розрахунку на особу область щорічно входить до п'ятірки регіонів-лідерів України. Питова вага ВДВ Київщини в економіці України коливається від 4,1% до 4,7% протягом 2011—2013 рр.

Графік, побудований за результатами аналізу Київської області методом "shift-share" за 2013 р., дозволяє проаналізувати розподіл видів економічної діяльності за їх конкурентоспроможністю (рис. 2). До секції А потрапили чотири види економічної діяльності — інформація та телекомунікація, державне управління, освіта та надання інших видів ВЕД. За підсумками 2013 р. ними досягнута найбільша ефективність на регіональному і національному рівнях. Більшість з передових видів діяльності (стабільно освіта) є галузями сервісної сфери, що закріплює переорієнтація економіки регіону з сільськогосподарської на сферу послуг.

Сільське господарство, мисливство та лісове господарство; операції з нерухомим майном; мистецтво, спорт, розваги, відпочинок опинилися в секції В. Указані види діяльності мають високий показник реалізації галузевого потенціалу на фоні обмежених регіональних можливостей. Аграрна галузь Київщини за рівнем продуктивності входить в десятку найкращих в Україні, зокрема займає друге місце з виробництва свинини та м'яса птиці, дев'яте з виробництва молока, перше з виробництва яєць, одинадцяте з рослинництва. Зростаюча власна потреба та потреба м. Києва у сільськогосподарській продукції стимулюватиме нарощуванню сільськогосподарського виробництва та сприятиме реалізації конкурентних переваг області.

Секція С, що представлена фінансовою та страховою діяльністю; професійною, науковою, технічною діяльністю; транспортом, складським господарством, поштовою та кур'єрською діяльністю; діяльністю у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, має темпи зростання галузей вищі порівняно з середньонаціональним рівнем, але гірші порівняно з секцією В. Лідерство транспортної галузі пов'язано з введенням в дію потужних логістичних комплексів, яких в області дев'ять, чотири з них в районах близьких до столиці.

Оптова та роздрібна торгівля; добувна та переробна промисловість; водопостачання, каналізація, поводження з відходами; будівництво потрапили до секції D, що вказує на погравлення їх діяльності порівняно з кризо-

вими роками завдяки реалізації регіональних переваг на фоні слабкіших галузевих можливостей. Діяльність торгівлі у області безпосередньо пов'язана з функціонуванням міжрегіонального оптового ринку "Столичний" та систем мережевої торгівлі на Київщині. Добувна промисловість регіону переважно спеціалізується на матеріалах, що використовуються у будівництві — граніти, гнейси, каолін, глина, піски, забезпечуючи собі гарантований попит серед споживачів.

Функціонування видів економічної діяльності переробної промисловості характеризується скороченням продукції машинобудування, виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри.

Незважаючи на зазначені вище проблеми, позитивним є фактор відсутності кризових видів економічної діяльності Київської області у проблемній секції Е у 2013 р.

У 2013 р. статус аутсайдерів отримали охорона здоров'я та надання соціальної допомоги, постачання електроенергії, газу та пари, тимчасове розміщення й організація харчування. За рік більшість з них погіршили реалізацію конкурентних переваг на галузевому та регіональному рівнях.

Для проведення порівняльного аналізу конкурентоспроможності видів економічної діяльності м. Києва та Київської області зведемо результати розподілу видів економічної діяльності за секціями до єдиної таблиці (табл. 1, табл. 2).

Загальними рекомендаціями щодо подальшої підтримки та розвитку конкурентоспроможності видів економічної діяльності кожного регіону є:

— секція А — виявлення сприятливих факторів розвитку та розроблення заходів, спрямованих на посилення їхньої дії;

— секції В та D — виявлення причин, що сповільнюють зростання і розроблення заходів, спрямованих на подолання розриву у розвитку;

— секції С та Е — виявлення ступеня важливості, перспективності їх розвитку і прийняття управлінських рішень на національному рівні, спрямованих на покращення якості їх функціонування або підтримка подальшого розвитку в межах доцільності;

— секція F — у зв'язку з обмеженістю факторів розвитку рекомендується мінімальна підтримка, а у разі відсутності перспектив — втрачають підтримку з боку держави.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи вищевикладене, треба зазначити, бенчмаркінг забезпечує проведення якісного порівняльного аналізу стану та динаміки розвитку адміністративно-територіальних одиниць і галузей економіки. Його результати дозволяють розробляти управлінські рішення з метою використання переваг та зменшення негативного впливу недоліків певних територій з урахуванням досвіду інших.

Київська область має стати лідером серед найбільших розвинених регіонів України та наблизитися за рівнем економічного та людського розвитку до м. Києва. Київ як столиця повинен орієнтуватися на високі стандарти життя світового масштабу.

Операційними цілями регіонального розвитку Київської області є: створення та розвиток індустріальних та технологічних парків Київщини, підтримка розвитку високотехнологічного сільськогосподарського виробництва, нарощування сфери інтелектуальних послуг, використання можливостей периферійних районів, просування місцевих брендів, подальший розвиток транзитного та логістичного транспортного потенціалу.

Для м. Києва найбільш перспективними мають стати високотехнологічні види діяльності, а саме: інжиніринг, та інформаційні технології, точне машинобудування та електроніка, фармацевтичне виробництво, харчова промисловість, наука, освіта та культура, телекомунікації, сфера торгівлі та обслуговування.

З метою забезпечення взаємовигідного співробітництва м. Києва та Київської області, зростання з взаємною користю та запобігання негативним наслідкам нескордированих дій, розвиток двох територіальних одиниць повинен відбуватися в гармонії та погодженості дій з врахуванням конкурентних переваг кожного.

Література:

1. Валовий регіональний продукт за 2013 рік: стат. зб. // Державна служба статистики України. — К.: [б.в.], 2015. — 128 с.
2. Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: монографія / З.В. Герасимчук; Луц. нац. техн. ун-т. — Луцьк: Надстир'я, 2008. — 528 с.
3. Данилишин Б.М. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика / Б.М. Данилишин [и др.]; ред. Б.М. Данилишин; НАН України, Рада по вивченню продуктивних сил України. — Черкаси: ЧДТУ, 2006. — 315 с.
4. Конкурентоспроможність регіонів України: методологія і практика [Текст] / Л.Г. Чернюк [та ін.]; наук. ред. Л.Г. Чернюк; НАН України, Рада по вивченню продукт. сил України. — К.: [б. в.], 2010. — 107 с.
5. Макаренко М.В. Конкурентоспроможність регіонів: теорія, методологія, практика [Текст]: монографія / Макаренко М.В.; Донец. держ. ун-т упр. — Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. — 323 с.
6. Опис проекту розбудови спроможності до економічного обґрунтованого планування розвитку областей і міст України (РЕОП) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ebed.org.ua/>
7. Петкова Л.О. Економічне зростання в Україні: регіональний вимір / Л.О. Петкова. — Черкаси: ЧДТУ, 2004. — 272 с.
8. Прогнозування розвитку територій. Бенчмаркінг [Текст]: навч. посіб. / [К.М. Бліщук та ін.; за заг. наук. ред. М.М. Білінської]; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, "Розбудова спроможності до економічного обґрунтованого планування розвитку областей і міст України", Проект міжнар. техн. допомоги. — Київ: К.І.С., 2014. — 117 с.

9. Стратегія розвитку Київської області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://koda.gov.ua/proekt_strategiji_regionalnogo_rozvitku_kijivskoj_oblasti_na_period_do_2020_roku

10. Стратегія розвитку міста Києва до 2015 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://pto-kyiv.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=329&Itemid=116

11. Трубнік Т.Є. Використання методу "Shift-Share" аналізу для оцінювання якості секторальних зрушень / Т.Є. Трубнік // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" — 2012. — № 7. — Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1281&p=1>

References:

1. State Statistics Service of Ukraine (2015), Valovyj rehional'nyj produkt za 2013 rik [Gross regional product in 2013. Statistical yearbook], Derzhstat, Kyiv, Ukraine.
2. Gerasymchuk, Z.V. (2008), Rehional'na polityka staloho rozvytku: teoriia, metodolohiia, praktyka [Regional policy of sustainable development: theory, methodology, practice], Nadstyr'ya, Lutsk, Ukraine.
3. Danylyshyn, B.M. (2006), Sotsial'no-ekonomichni problemy rozvytku rehioniv: metodolohiia i praktyka [Socio-economic problems of regional development: methodology and practice], Cherkasy State Technological University, Cherkasy, Ukraine.
4. Chernjuk, L.G. (2010), Konkurentospromozhnist' rehioniv Ukrainy: metodolohiia i praktyka [Competitiveness of Regions of Ukraine: Methodology and Practice], Council of Productive Forces, Kyiv, Ukraine.
5. Makarenko, M.V (2012), Konkurentospromozhnist' rehioniv: teoriia, metodolohiia, praktyka [Competitiveness of Regions: theory, methodology, practice], East Publishing House, Donetsk, Ukraine.
6. The site of International Technical Assistance Project (2010—2015), "Building Capacity in Evidence-Based Economic Development in Ukrainian Oblasts and Municipalities Project (EBED Project)", available at: <http://www.ebed.org.ua/> (Accessed 20 July 2015).
7. Petkova, L.O. (2004), Ekonomichne zrostantia v Ukraini: rehional'nyj vymir [Economic growth in Ukraine: regional dimension], Cherkasy State Technological University, Cherkasy, Ukraine.
8. Blischuk, K.M. Krupnik, A.S. and Matviyishyn, E.G. (2014), Prohnozuvannia rozvytku terytorij. Benchmarking [Prediction of areas. Benchmarking], Nat. Acad. state. Exercise. the President of Ukraine "Building capacity for economic development planning regions and cities in Ukraine" Project Intern. Sc. Assistance, KIS, Kyiv, Ukraine.
9. The official site of Kyiv's Regional State Administration (2014), "Development strategy of the Kyiv's region for the period 2020", available at: http://koda.gov.ua/proekt_strategiji_regionalnogo_rozvitku_kijivskoj_oblasti_na_period_do_2020_roku (Accessed 15 July 2015).
10. The official site of Professional and technical education Kyiv (2013), "Development strategy of the Kyiv for the period 2025", available at: http://pto-kyiv.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=329&Itemid=116 (Accessed 15 July 2015).
11. Trubnik, T.E. (2012), "Using the method"shift — share" analysis for evaluation the quality of sectoral change", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 7, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1281&p=1> (Accessed 13 Aug 2015).

Стаття надійшла до редакції 22.10.2015 р.